

*„... nemcsak föltárni s bemutatni kell az igazságot, hanem megkeresni. Elibe menni, nyomába szegődni; meghallani hegyeken túli dobogásait vagy sóhajait a kövek alól. Jelenlevővé tenni ott is, ahol még árnyéka sem látható.”*

**Csoóri Sándor**

## ***„Félremagyarázott és elhallgatott igazság! Egy aljas kor aljas titkai”***

*Az 1950-es Kuláküldözése*

A kulák orosz eredetű szó (jelentései: ököl, nagygazda, zsugori). A Szovjetunióban a bolsevikok által egyértelműen pejoratív tartalommal megtöltött kommunista mozgalom kifejezés, mellyel parasztok széles rétegeit bélyegezték meg, akik néhányszor tíz holdnyi földjükön növénytermesztéssel, állattartással foglalkoztak. A kemény munkával, okosan, családi gazdálkodást folytató, ebből jól megélő, gyermekeit gazdálkodásra taníttató, önálló gondolkodású kulák természetes gátja volt a kolhozosításnak (téészesítésnek) illetve a proletárdiktatúrának.<sup>1</sup> A parasztok ércbányákba mentek dolgozni, hogy munkásként megszabadítsák a mezőgazdaságban dolgozó családtagjaikat a beszolgáltatástól. 1932-ben azonban kiterjesztették a beszolgáltatási kötelezettséget azokra a munkásokra is, akik nem szakítottak végérvényesen a mezőgazdasággal. Az új törvény sok parasztot arra készítetett, hogy elhagyja otthonát és a Szovjetunió más térségeiben keressen magának megélhetést.<sup>2</sup>

Varga László országgyűlési képviselő (KDNP) kezdeményezésére az Országgyűlés március 28-án a kuláküldözés idején tönkretett magyar gazdák emléknapijává nyilvánította június 29-ét. – *Rákosi Mátyás 1948. augusztus 20-án kecskeméti beszédében hirdette meg a kuláküldözést, mint a szocializmus építésének fontos eszközét. Ettől kezdve indult meg módszeresen a magyar középparasztok üldözése, munkájuk lehetetlenné tétele. Kulák volt a 25 hold vagy annál több szántójú, 5 hold vagy annál több szőlőjű paraszt. Kuláklistára kerültek a cséplőgép-tulajdonosok valamint a legkisebb malmot üzemeltetők is, és elindultak a „padlás lesöprések” is* – fogalmazott **Varga László**. A "parasztnyúzó intézkedéseknek", a magas adóterheknek, a beszolgáltatás egyre növekvő mértékének következtében 1952-53 telén, a nagy padlássöprések idején 800 ezer gazdának nem maradt elég vetőmagja, vagy háztartásában nem tudta magát élelmiszerrel megfelelően ellátni. Mindeközben négyszázezer embert közellátás elleni bűncselekmények miatt ítélték el - mondta Tóth Judit. Nagy Imre 1953-as miniszterelnöki kinevezése enyhített valamennyit a "kulákprézen", de nem szüntette meg teljesen és véglegesen e társadalmi csoport üldözését. (Gyarmati György történész közlése szerint 1953 februárjában 83 ezren szerepeltek a belügyminisztériumi kuláklistán, amit Nagy Imre pár hónap múlva törölt el.) Az ötvenes években, amikor a tanácsokat szervezték, és kijelölték a helyi párttitkárokat, a kommunisták sokszor írni-olvasni sem tudó embereket igyekeztek kiválasz-

---

<sup>1</sup>BOLGÁR Dániel: A kulák érthető arca. Fogalomtörténeti vázlat. In: HORVÁTHSándor (szerk.): Mindennapok Rákosi és Kádár korában. Új utak a szocialista korszak kutatásában. Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2008. 50–93. – Pontos hivatkozást csupán az idézetekhez rendelék

<sup>2</sup>LÔCSEI Pál: Ki a Kulák? Szabad Nép, 1949. január 7

tani a falvak legfontosabb posztjaira - erről szintén Gyarmati György ír: *”A Rákosi-korszak”* című könyvében.<sup>3</sup>

A kommunista ideológia szempontjából a kulákság legfőbb ismérve, hogy mezőgazdasági munkájának elvégzéséhez más parasztokat is foglalkoztat, ilyen módon *„kizsákmányolva”* a földdel nem rendelkező zselléreket és a dolgozó parasztság egyéb csoportjait. Ez a jellegzetesség lehetővé tette, hogy a kulákat *„osztályárulóként”* tüntessék fel. A módosabb parasztság körében gyakori erős vallásosság alkalmat adott arra, hogy a kulákat a parasztság javait *„megdézsmáló”* papság lakájaként és a klerikális reakciós visszarendeződés híveként bélyegezzék meg.

A kulák fogalom köztudatba bevezetésével lehetővé vált a kommunista sajtó számára, hogy az ipari munkásságot *„kizsákmányoló”* burzsoáziának megfelelő, könnyen bemutatható ellenségképet kreáljon a mezőgazdaságban is és így egységes osztályharcként ábrázolhassa a proletár rétegek szembenállását a vagyon birtokosaival. (A földesúri, vitézi réteg felszámolása a nemesi címek eltörlésével együtt már 1946-ban megkezdődött, így az élesedő osztályharcnak 1948-tól szüksége volt egy vidéken valóban jelenlévő, új és nagyobb létszámú célpontra.) A kuláklisták alapját az az 1948-ban kiadott kormányrendelet adta, amely kimondta, hogy azoknak a gazdáknak, akik 15 holdnál nagyobb olyan birtokkal rendelkeznek, amelynek kataszteri tiszta jövedelme meghaladja a 150 aranykoronát, mezőgazdasági fejlesztési járulékot kell fizetniük.<sup>4</sup> Az 1948-49 fordulóján összeállított listára mintegy 65-70 ezer ember került fel. Ők voltak azok, akik szorgalmas, hozzáértő munkájukkal gyarapítani tudták birtokaikat. Az állam bennük látta a vidéki ellenséget, ezért törekedett minden áron való ellehetetlenítésükre, megfélemlítésükre, a velük való leszámolásra. Ezért voltak a rendszeres zaklatások, elszámoltatások, *„ padlás söprések”*, kitelepítések, bírósági ítéletek, ÁVH-s parasztverések.<sup>5</sup> A településeken az operatív munkát az írni is alig tudó cselédekből, szegényparasztokból verbuválódott tanácselnökök és párttitkárok végezték, akik nem egyszer egyéni bosszúvágyukat is kiélhették. A kulákok elleni legsúlyosabb intézkedéseket 1948-1952 között hozták meg. Az állam

---

<sup>3</sup>Gyarmati György: *A Rákosi-korszak. Rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945–1956.* Rubicon, 2011

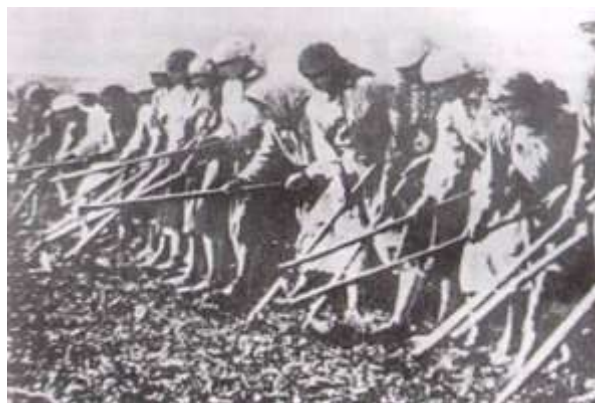
<sup>4</sup>Talán nem véletlen, hogy Révai József 1945 előtt éppen a népi mozgalmat elemezve használta rendkívül gyakran a *„kulák”* kifejezést, és többek között azért dicsérte meg a népieket, mert felfedezték a kulákat. RÉVAI József: *Marxizmus és népiesség.* In: Uő: *Marxizmus, népiesség, magyarság.* Szikra, Budapest, 1948. 213–336

<sup>5</sup>Pest Megyei Levéltár XXIII. 3-c/7. 1. Személyi kimutatások. Kuláklisták. Ceglédbercel község társadalmi névjegyzéke kulákokról. 1951. december 3.

így akarta bizonyítani, hogy az egyéni gazdálkodásnak nincs jövője, a parasztság számára csak a kollektivizálás a járható út. A mindenüktől megfosztott kulákok és leszármazottaik jelentős része az iparba menekült.



Lenin-idézet egy szovjet kulákellenes plakáton Kulákellenes szovjet propagandaplakát



<sup>6</sup>[https://www.google.hu/search?q=kul%C3%A1k%C3%BCld%C3%B6z%C3%A9s&espv=2&biw=1366&bih=643&site=webhp&source=lnms&tbn=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj00smC9JnLAhVIAZoKHc1-Cv4Q\\_AUIBigB](https://www.google.hu/search?q=kul%C3%A1k%C3%BCld%C3%B6z%C3%A9s&espv=2&biw=1366&bih=643&site=webhp&source=lnms&tbn=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj00smC9JnLAhVIAZoKHc1-Cv4Q_AUIBigB)

<sup>7</sup>[https://www.google.hu/search?q=kul%C3%A1k%C3%BCld%C3%B6z%C3%A9s&espv=2&biw=1366&bih=643&site=webhp&source=lnms&tbn=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj00smC9JnLAhVIAZoKHc1-Cv4Q\\_AUIBigB](https://www.google.hu/search?q=kul%C3%A1k%C3%BCld%C3%B6z%C3%A9s&espv=2&biw=1366&bih=643&site=webhp&source=lnms&tbn=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj00smC9JnLAhVIAZoKHc1-Cv4Q_AUIBigB)

## Termelőszövetkezet

---

A termelőszövetkezet (rövidítve „TSZ”), (elsősorban mezőgazdasági) kistermelők társulása.

### **Fajtái:**

A TSZCS-ben (termelőszövetkezeti csoportban) a tagok a legfontosabb talajelőkészítési munkákat együttesen, egyéni munkával, közös táblán, vetésforgóval végezték el.

A második fejlettebb, de a legkevésbé népszerű típusú termelőszövetkezetben az egyéni munkával, de közösségben, táblásan megművelt föld terményeit átlag szerint osztották el maguk között.

A harmadik típus a tulajdonképpeni termelőszövetkezet, olyan szocialista szövetkezeti forma, amelyben a beadott javaktól függetlenül, a közösen végzett munka arányában részesültek jövedelemben a tagok.<sup>8</sup>

### Fajtái:

1. A TSZCS-ben (termelőszövetkezeti csoportban) a tagok a legfontosabb talajelőkészítési munkákat együttesen, egyéni munkával, közös táblán, vetésforgóval végezték el.
2. A második fejlettebb, de a legkevésbé népszerű típusú termelőszövetkezetben az egyéni munkával, de közösségben, táblásan megművelt föld terményeit átlag szerint osztották el maguk között.
3. A harmadik típus a tulajdonképpeni termelőszövetkezet, olyan szocialista szövetkezeti forma, amelyben a beadott javaktól függetlenül, a közösen végzett munka arányában részesültek jövedelemben a tagok.

Magyarországon a téészesítést a Rákosi-korszakban vezették be először szovjet mintára. Mivel a parasztek ragaszkodtak földjeikhez, és a termelőszövetkezetek alakításával a tagokat megfosztották magántulajdonuktól, a téészesítés ellenállásba ütközött. Így erőszakosan kényszerítették a parasztekot TSZ-ekbe.<sup>9</sup> Ez a termelés visszaesését eredményezte, mert a parasztek nem voltak motiválva, nem volt belőle hasznuk. Gazdasági szempontból a téészesítés elsősorban az iparosodást szolgálta, megkönnyítette az erőforrások elvonását, és biztosította a munkaerőt. 1959-1961 között is folyt a mezőgazdaság kollektivizálása, de már a tagok kedvezményeket is kaptak, gépeket biztosítottak a gazdálkodáshoz, és kiterjesztették a társadalombiztosítást a TSZ-ekben dolgozókra.

---

<sup>8</sup>•*Magyar néprajzi lexikon V. (Szé–Zs)*. Főszerk. Ortutay Gyula. Budapest: Akadémiai. 1982. 266–268. o. ISBN 963-05-2443-0 [Online elérés](#)

<sup>9</sup>•Száray Miklós-Kaposi József *Történelem IV.* (Nemzeti Tankönyvkiadó 2006)

## Államosítás

---

Az államosítás (nemzetközi szóval nacionalizálás vagy kollektivizálás) szűkebb értelemben magántulajdonban álló javak, illetve a rájuk vonatkozó vagyoni értékű jogok állami tulajdonba vétele az állam egyoldalú jogi aktusával. A privatizációval ellentétes irányú gazdasági jogi folyamat.

Tágabb értelemben gyakran államosításnak nevezik az olyan állami lépéseket is, melyek nem vagyoni, hanem más (politikai, jogi, társadalmi és gazdasági) viszonyokba avatkoznak be egyoldalúan. Ebben az értelemben lehet szó például a közigazgatás államosításáról (önkormányzati feladatok állami szervekhez csoportosítása) vagy az anyakönyvezés államosításáról (az egyházi anyakönyvezés közhitelességének megszüntetése és az állami anyakönyvezés kötelezővé tétele).<sup>10</sup>

### Az állami tulajdon

---

Az állam tulajdonosi joga elsősorban a közszolgáltatásokkal összefüggő vagyontárgyakra, iparágakra terjed ki. Az ezen a körön túlterjedő, esetleg teljességre törő államosítást a társadalmi egyenlőséget hirdető ideológiák legitimálják, mint például a társadalmi tulajdon vagy az államkapitalizmus marxista eszmeköre. Diktatórikus politikai rendszerekben általában megelőzi az állami tulajdonba vételnek alapot szolgáltató jogi rendezés és a magántulajdon kárpótlás nélkül kerül állami kezelésbe, míg demokráciákban a kárpótlással járó államosítás csak a már lefektetett jogszabályi úton történhet. A túlzott államosítással együtt járó igazságtalanságokat kívánta megelőzni a kártalanítás kötelezővé tételével az ENSZ 1974-es chartája.<sup>11</sup>

## Államosítás Magyarországon

---

<sup>10</sup>KÁVÁSI Klára: Kulák lista. Agóra, Budapest, 1991. 106–110

<sup>11</sup>Pukkai László: A Hanza Szövetkezeti Áruközpont Galánta, Madách-Posonium kiadó, 1994, [ISBN](#) 80-7089-225-0

Magyarországon elsőként a postai szolgáltatást államosították az 1720-as években, majd megjelenésétől kezdve, az 1870-es évektől a telefonhálózatot. A 20. századot megelőző legjelentősebb államosítási folyamat az 1860-as évektől kezdődően a vasúthálózat állami kivásárlása volt a korábbi birtokosoktól, az osztrák államvasutaktól és más magánvállalkozásoktól.

1945 után indult meg a közszolgáltatási körön kívül eső magántárgyak nagyarányú, kárpótlás nélküli kollektivizálása. 1946. január 1-jével állami tulajdonba kerültek a bányák, az év végén pedig a négy legjelentősebb nehézipari vállalat (Rimamurányi Vasmű, Weiss Manfréd Művek, Ganz Vállalatok, Magyar Vagon- és Gépgyár) került sorra. 1948-ig külön törvények rendelkeztek a villamosművek, távvezetékek, bankok, egyházi iskolák, bérházak, a száz munkásnál többet foglalkoztató ipari vállalatok államosítására. 1949-ben minden tíz dolgozónál többnek munkát adó cég és a külföldi tulajdonú vállalatok is állami tulajdonba kerültek.<sup>12</sup>

### **Privatizáció a rendszerváltás után**

---

A rendszerváltozást követő években a közszolgáltatási körön kívül eső vagyontárgyak nagy része ismét magántulajdonba került, s az 1990 utáni kormányzatok az államosítás korábbi kárvallottjait igyekeztek részlegesen kárpótolni. 1992-ben a tartósan állami tulajdonban maradt vagyon kezelésére megalakították az Állami Vagyonkezelő Részvénytársaságot.



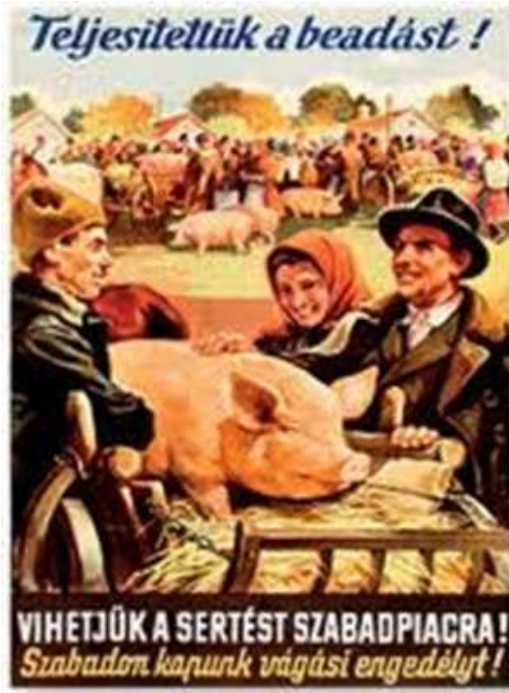
**Kollektivizálás Háromszéken<sup>13</sup>**

---

<sup>12</sup>Botos János: *Az államosítás és a szakszervezetek*. Budapest: Népszava. 1988. [ISBN 963-322-716-X](https://doi.org/10.1007/978-96-3-322-716-X)

<sup>13</sup>[http://www.3szek.ro/load/cikk/84731/kollektivizalas\\_haromszeken\\_marton\\_laszlo](http://www.3szek.ro/load/cikk/84731/kollektivizalas_haromszeken_marton_laszlo)





A mezőgazdasági termények beszolgáltatása<sup>14</sup>

## Interjú Bekecs Gyulával

### Az 1959-1961 közötti Kollektivizálás

<sup>14</sup>[http://mult-kor.hu/20120629\\_ma\\_van\\_a\\_kulakuldozes\\_aldozatainak\\_emleknapja](http://mult-kor.hu/20120629_ma_van_a_kulakuldozes_aldozatainak_emleknapja)



**Az államosítás (nemzetközi szóval nacionalizálás vagy kollektivizálás) szűkebb értelemben magántulajdonban álló javak, illetve a rájuk vonatkozó vagyoni értékű jogok állami tulajdonba vétele az állam egyoldalú jogi aktusával. A privatizációval ellentétes irányú gazdasági jogi folyamat. Tágabb értelemben gyakran államosításnak nevezik az olyan állami lépéseket is, melyek nem vagyoni, hanem más (politikai, jogi, társadalmi és gazdasági) viszonyokba avatkoznak be egyoldalúan. Ilyenekről tessék beszélni. –A kollektivizálás. Átadom a szót Önnek.**

- Nézze ez egy olyan dolog volt, hogy eleinte tehát 1948-ban alakult ki az első termelészövetkezet, volt Fehér Imre. Én akkor kerültem haza az iskolából és itt ugye abban az időben mivel egyházi érettségi volt nem vettek fel mindenkit, tehát egyetemre egyáltalán nem lehetett jelentkezni, vagyis lehetett jelentkezni de a többi osztálytársam elmentek egy évre két évre gyárba dolgozni. Ezután az üzem delegált fiatalot az egyetemre, mivel, hogy én itt paraszt ember voltam, sok földünk volt és édesapám öreg volt mert én a legkisebb gyerek voltam úgy, hogy édesapám 39 éves volt, édesanyám 40 éves, ezután születtem, így az a helyzet nem hagytam őket, meg nem nagyon kellett tehát egyszerű az, hogy ha meglátták a bizonyítványt azt elolvasták, hogy Karcagi Református Gimnázium és azt mondták, hogy következő évben jelentkezzen most nincs felvétel. De hát én nagyon nem is akartam megmondom őszintén... Többi osztálytársaim próbálkoztak, azoknak is akik végeredménybe be tudtak jutni két három év múlva.

### **1.Kicsit meséljen róla, hogy kik voltak konkrétan a kulákok?**

- Hát hogyha nagyon jól megnézzük tudja azok tulajdonképpen Tiszaszentimréren nem is nagyon voltak. Parasztembereknek 40-50-60-70 holdnyi földük volt de már ezeket ezeket tehát nem is tudom nem akarom már pontosan tudni, hogy hogy van de körülbelül olyan 300-350 aranykorona értékű földük volt... Azokat kezdték, de ez is csak Szentimréren volt nagyon sokszor meg Szolnok megyében. Hozzáteszem maguknak, hogy összes országban sehol nem volt ilyen kommunista megye mint Szolnok megye. Ezt onnan tudom, hogy az osztálytársaim szétszóródtak és még tartom a kapcsolatot többel és főleg azt is hozzáteszem Magának, hogy ezzel a kulák listákkal ilyesmikkel Kunmadarason, Karcagon foglalkoztak a legjobban. Tiszaszentimréren itt... nem azt mondom, hogy nem voltak itt ahogy itt tartottak de hogy mondjam Szentimrei kommunisták nem voltak olyan rossz akaratúak.. egy pár volt közülük de hát azok, azoknak nem sikerült úgy a párt vonalon feljebb jutni, nem sok bebeszólásuk lett volna a politikai életbe is. Na meg hát itten az volt a legtöbb dolog, hogy akit észrevettek megmondom én

magának akit így észrevettünk nagyon igyekezett bennünket lealázni mert így tudom csak mondani. Nem nagyon álltunk vele szóba... Jó napot ennyi.

## **2. A kommunista felosztása szerint kik álltak lent és fent a társadalomban?**

- Nehéz lett volna így megállapítani de hát voltak olyan emberek akik miközöllünk is tetszik tudni beléptek a kommunista pártba , érdekből. Tudja itt volt ez a Baga Méri Tóth Lajos bácsit ismerte? –Igen- Tudja azt olyan 50 hold földjük volt itt nekik a Pusztá kettősön, jelenleg a mienk ez a föld ott és ő is belépett a pártba tetszik tudni. Egyszer monda nekem, hogy „ Édes Gyuszikám tudja nem beismerem magának, hogy nem tudtam maradni” Azt akarta nekem bebeszélni, hogy muszáj volt.. Nem igaz volt egy sem. Nem úgy volt. Engem például nem vettek volna be a kommunista pártba de ötöt biztos bevették volna.

## **3. Miért alakultak ki a napszámosok?**

-A napszámosok nézze megmondom magának, hogy ugye Tiszaszentimrén ugye volt itten egy bizonyos több uraság a városban.. A bagi, Váró, Návai, Kilencesi Váradi uraság.. stb.Na most a szegény embereknek mi választása volt az életben? –Nem sok választásuk volt. Vagy cselédek voltak vagy a cselédség által megspórolta a kis bérből 2-3-4 holdnyi földet, azután beköltözött a faluba vett házat meg stb. Most ezek az emberek, akik végeredményben mindig cselédek maradtak ezek más elgondolású emberek voltak. Nekem ne játssza a Návai fogorvos a fejét mert ha nem jön a második világháború nekik annyi adósságot felszedtek tetszik tudni, hogy minden vagyonukat el árverezték volna a Horti rendszerben is. Akkor nem hogy azt higgye már aki felszedte a banktól a pénzt azzal elverték a sorból a pénzt. Nem úgy volt ám az.. A bank az bank volt. Most is! Itt volt mostan..nem tudom hallottak-e róla ezelőtt 15-20 évvel a bankok micsoda gazemberségeket elkövettek Magyarországon hát a rádió, tv foglalkozott vele milyen disznóságokat csináltak.

- Ezek a cselédsorban élő emberek mennyit kellett dolgozni, mi bért kaptak? – Kaptak valami pénzt vagy juttatást?

- Elmondom magának a cselédeknek egy része komenciót kapott. Egy éves komenciója volt ide tessék hallgatni 24 mázsa búza, 4-5 mázsa árpa vagy zab vagy vegyes termény aztán megengedte az uraság neki, hogy az uraság takarmányát ökörkoszton tarthatott 2 tehenet. Na most tetszik tudni, hogy ment ez, hogy tartotta a két tehenet az uraság kosztján igen de hát ugye, hogy lett ez tetszik tudni bizony hajnalba a cseléd fel kellett nekik kelni és fejni... A saját tehenének fogott egy jó tál lucernát és azt oda adta, tehát ezáltal tetszik tudni eladott két tehenet, 2 bornyút az asszonynak akinek jó felesége volt tetszik tudni, hogy nem kaskázta el a

bérit. Azok ugye tartottak kacsát, libát, tyúkot.. de végülis libát nem annyira, mert az uraság nem engedte. Eladtak egy tehenet, vagy valamit és vettek egy földet. Akinek az asszonya elkaskázta a komenciót annak nem volt... Aztán még tetszik tudni az a cseléd világ milyen volt? Az egy olyan világ volt, hogy megmondom én magának őszintén apránként nagyon szép lassan ugye csak igyekeztek mindent megszerezni, mondtam magának, hogy vittek az uraság szénájából, el tudtak egy jó bornyút adni. Például tojásból összerakták a pénzt tyúk árából meg megspórolta az asszony, akinek meg elkaskázta a felesége szegény maradt mindig.

- Önnek mi a véleménye, mit gondol a kollektivizálásról, családjával, hogy élte meg ezeket?

- A kollektivizálás olyan dolog volt ugye azt tessék mindenkinek figyelembe venni, hogy itt volt rajtunk egy borzasztó nagy hatalom, a ruszki. Akkor itt volt mi közülünk a magyar emberek közül. mert tetszik tudni. Én úgy tudom mai napig is a munkáspártot. Tessék elhinni, hogy én nekem őszinte véleményem tetszik tudni, hogy mi? Ezek haza árulók voltak. Ezek eladnák pár fillérért a vagyonukat, hogy ne kelljen dolgozni, jobb módjuk legyen, előnyt tudjanak húzni abból, hogy mit tudom én párttagok csatlakoztak stb... Sajnos ez ilyen volt... Mi magyarok nem olyanok voltunk, mint más nemzetek másképp csinálták sokkal. Mi magyarok sajnos nem tudtuk egymást megbecsülni sose. Nem tudtuk egymást megbecsülni sose irigykedtünk, hogyha a maga édesanyjának több malaca volt próbálkozott, irigykedtek a magyarok, ilyenek voltak. –Igen sajnos.

#### **4. Alkalmaztak esetleg kényszermunkát, kilakoltatást?**

- Abba az estbe alkalmaztak... hogy mondjam magának.. nem volt ezért itt annyira nagyon, hogy tetszik tudni.. első sorba az volt a helyzet, hogy a magyar bankok szóba sem álltak a paraszt kétkezi munkásemberrel, nem adtak hitelt.. ha meg adtak aki egyszer kétszer nem fizette be a törlesztési részletet vagy a kamatot azon elverték a sor port. A bankok most is elverik.

-A kilakoltatások nem-e úgy működtek-e, hogy esetleg a kommunizmusban nagyon sok földet összegyűjtött és nem vitte be a TSZekbe?

-Az 50-es évekbe már nem. Akiknek több földjük volt esetleg 10-12 hold azok mind örökölték, apai hagyaték stb.

-Na de másfele csak voltak kilakoltatások, nem?

-Na most ide tessék hallgatni ez a kulák kilakoltatás higgye el nekem a kommunizmus nem volt sehol ilyen disznó mint Szolnok megyébe. Ezt úgy képzelje el Zsófia, csak Heves megyére menjen át, például Szentimrei párttagok ne tessék haragudni érte, hogy így mondom.. ma is itt vannak még közöttünk egy része. El árultak volna, fel akasztattak volna bennünket, de már Tiszaörsön tetszik tudni ez csak egy 7 km-re van tőlünk már a Tiszaörsi nép már azok

nem árulták el egymást. Itt Szentimrén, Szolnok-megyében de ugye ez a Tiszaörsi nép Katolikus vallású volt, nagyon össze tartó volt. Tehát az még lehet személyileg volt vita, de emberileg nem. Itt Szentimrén akkor is elárulták egymást az emberek, ha magának semmi baja nem volt vele. Ez a kommunizmus olyan dolog volt, hogy hát olyat ne adjon olyat többet az isten Magyarországra.

#### **5. A kollektivizálás ellen esetleg rendeztek tüntetést?**

- Hogyan gondolhat ilyet? Tetszik tudni az a nagy ruszki csizma az tetszik tudni mit csinált nekünk itt magyaroknak? Lefektettek mi magyarokat a földre a nagycsizmát ide tették a nyakunkra tetszik tudni - meglehessen fulladni. Nem lehetett nézze nem lehetett, mert nem bízhattott meg senkibe itt a faluba sajnos.

#### **6. Vándoroltak-e az emberek csak, hogy ne úgy éljenek?**

- Hogyne! Hát innen nézze nem csak beszerző voltam a TSZ-be 10 évig. Jártam az országot higgye el nekem, hogy mindenfele amerre jártam Kunmadarasi, Karcagi, Kunhegyesi, Kisújszállási, Túrkevei, Mezőtúri kulák tehát jobb módú emberek, akik a termelő szövetkezet elöl menekültek meg az üldözés elöl is. Ilyen emberekkel találkoztam bármerre mentem az országban, mert elég volt Zsófia megszólalni nekem Szentimreiesen rögtön tudták, megkérdezték, hogy hova való vagy komám? Szentimreies beszéd í-vel e-vel gyakori.

#### **7. Csökkent esetleg a vallásosság?**

- Hogyne! Hát tetszik tudni itten az emberek hajlandók voltak arra, hogy ha maga egy szegény ember volt és néha- néha elment a templomba, csúfolták meg beszéltek róla a háta mögött. Na most elmondom magának ezek mellett én is meg a feleségem is még azért nagyon sok de nagyon sok református Szentimrei ember, katolikus ember járt a templomba. Tehát érti, higgye el nekem, hogy viccet csináltak gúnyt űztek ezekből az emberekből. Például én nem hagytam magam. –Nem is szabadott.

**Az 1950-es Kuláküldözése: Interjú Bekecs Gyulával**

A kuláküldözés az 1948-as kommunista hatalomátvétellel kezdődött meg, amikor a sztálinista Rákosi-rezsim kíméletlen harcot indított a magyar agrártársadalom ellen. A párt minden eszközzel arra törekedett, hogy lerombolja a hagyományos paraszti életformát, és a gazdákat földjeik elhagyására kényszerítse. A kulák (nagygazda, zsugori). A Szovjetunióban a bolsevikok által egyértelműen pejoratív tartalommal megtöltött kommunista mozgalom kifejezés, mellyel parasztok széles rétegeit bélyegezték meg, akik néhányszor tízholdnyi földjükön növénytermesztéssel, állattartással foglalkoztak.

–Hogy mondta azt...? Ez nem úgy volt! Nem! Elmondom én de nagyon csúnyát mondom. Tudja mit jelent az az oroszoknál? Sza\*rt! Tehát azért nevezték el a magyar kommunisták az orosz hatására nevezték el a magyar paraszt dolgos embereket kuláknak. Európába talán még egy másik nemzet nem volt ilyen aki ezt csinálta volna sajnos itt mi magyarok és itteni Tiszaszentimrei emberek meg hát ugye a kommunista pártnak nagyon tetszett ezek a csúfolások, kipécézések. Ide tessék hallgatni hiába mondták az nekünk, hogy a ruszki ilyen testvér olyan testvér, nem igaz volt semmi! Ami létezett tetszik tudni Oroszország mindent elvitt. Tessék elképzelni azt mondta 1956-ban, hogy nekünk is van ásványi kincsünk stb, azt úgy tessék elképzelni, hogy 45-56-ig onnan Pécs környékéről az uránércet, naponta indultak a vagonok a Szovjet Unióba. Magyarországról naponta vitték idefigyeljen a beszolgáltatás által a parasztoktól megvették meg az állatforgalmi vállalat megvette tetszik tudni a jószágokat és tetszik tudni a Szovjet Unióba vittek ki mind egy szálíg! Mert ezt úgy képzelje el, hogy mikor Szovjet Unió idejött Magyarországra előtte a Sztálin idő alatt tetszik tudni a nagy Szovjetbe ahol a nagy föld van meg ahol jó termő földek például ugye Ázsia, Oroszország vidékek. Voltam ott azon a környéken. Tessék elhinni olyan gazdag földek vannak, hogy a mi földeink az övékhez képest semmi! Nem dolgoztak és nem volt ennivalójuk. Tetszik tudni mennyi ruszki ember halt meg míg ide nem jöttek Magyarországra? 6 millió. A világ politikát Amerika tartotta nyilván. 6 millió Szovjet ember halt meg éhen a kommunizmus alatt. Akkor tudja mi volt az? Aki egy picit is mert szólni a kommunizmus ellen? Annak a hozzá tartozóját bebörtönözték. Elmondom, hogy legyen fogalma róla. Nekünk a magyar kommunisták úgy tudták dicsérni. Mi tudtuk, hogy annak fele sem igaz, meg negyede sem! Az az ötven esztendő, amíg itt voltak Magyarországon a ruszki tiszta hazugság volt, egy aljas kor aljas titkai. Soha ilyen nagy valamit nem csinált, mint a ruszki. Ő elvitt mindent. Mondom magának idejöttek azt mondta nekik van ásványi kincsük stb és mikor betették a lábukat Magyarországra Pécsről az uránérc naponta ment kifelé. Tetszik tudni mennyi könyvtárat kiraboltak, azokat is hozták már hazafele a Szovjet Unióból. Nem beszélve arról amit már nem is tudtunk többet vissza hozni. Még most is jóformán ilyet mutat a ruszki, nem adja soha vissza és ma is ilyen rabló nép.



**-A parasztek ércbányákba mentek dolgozni, hogy munkásként megszabadítsák a mezőgazdaságban dolgozó családtagjaikat a beszolgáltatástól. 1932-ben azonban kiterjesztették a beszolgáltatási kötelezettséget . –Erről mesélne nekünk?**

–Nem is így volt! Mert 1932-ben azt sem tudtuk, hogy van-e beszolgáltatás a világon vagy nincsen, csak a ruszkek találták ki mindet. A németek is megkezdték egy nagy háborút akkor tetszik tudni belefogta, de persze Amerikának semmi nem volt drága, na most ugye a nagy világ politika, nagy hatalmak tudták, hogy Németországnak sem üzemanyagja nem volt sem tőkéje, élélme stb. Német ország azért kezdte meg a II. Világháborút mert éhen halt volna a saját országában. Most is! Tudja, milyen nagy becsülete van egy kis kenyérnek? Nem tudom én nem jártam külföldön, azoktól hallottam, akik külföldre jártak dolgozni.

**-Az új törvény sok parasztot arra készítetett, hogy elhagyja otthonát és a Szovjetunió más térségeiben keressen magának megélhetést. A módosabb parasztagdák körében gyakori erős vallásosság alkalmat adott arra, hogy a kulákokat a parasztság javait „megdézsmáló” papság lakájaként és a klerikális reakciós visszarendeződés híveként bélyegezzék meg.**

–Ebbe igaz van magának, hogy Sztálin 1918-tól kezdve tehát amikor a cárokat leölték attól kezdve az Oroszok is vallásosak voltak még akkor is mikor a kommunizmus megvolt, de csak egy része! Sztálin vezetője lett a kommunista pártnak attól kezdve ám megváltozott ott is minden, aki mert egyáltalán kis szót mondani, annyi volt. Tetszik tudni sógorom Budapesten lakott, annak a feleségével már a Horti rendszerben a kommunistákat üldözték Magyarországon, nem üldözték kijavítanám, hanem figyelemmel tartották szorosán. Azért az én gyerekkoromban olyan nem volt, hogy ezt elvitték, hogy azt elvitték, 45-től kezdve igen! Nézze én csak ezért tudom ezt mert 1940-1944-ig voltam gimnazista utána 1945-től másik négyet ott végeztem. Azért tudom azt, hogy addig itt Magyarországon olyan nem volt, hogy itt eldeportáltak volna valakit a kommunizmusban. A németek eszükbe sem volt ilyesmi. Nekünk általában 1 hold másfél hold krumplink volt. Eljöttek hozzánk és mondták mindig, hogy Bekecs bácsinak mennyi krumplija van..Na most idefigyeljen kiválogattuk, utolsó fillérig kifizették a napi piaci áron, nehogy azt gondolják, hogy a németek elvettek volna ilyesmit. Nem! A német katona annyira öntudatos volt, hogy tudta, hogy nem volt nekik ám, de nem vettek volna el senkitől sem egy darab kenyeret sem. Ne igaz volt ide tessék hallgatni hát itten tehát őszintén mondom magának, hogy a krumplit felhordtam, kiválogattuk gavallér áron fizették. Ma is egy büszke nép a Német nép! Tudja azt maga. Annyit tudok, azért tudom ezt mondani magának mert Jancsi keresztfiam több évig dolgozott Németországban tetszik tudni.. Fehér Jancsi-ka és mivel nem tudtak hazajönni 4 hétben 5 hétben egyszer akkor Jancsi vasárnapra is vállalt

mindig munkát és tetszik tudni a német dolgozók nem dolgoztak. Volt ott pár öreg kőműves még is dolgozott. Azt mondták, hogy a magyar népnek első legyen mindig tiltottak sok mindent. Nem úgy ment, hogy gondoltam egyet és kimentem a burgonyámat eladni a madarasi piacra. Nehogy azt gondolja, hogy az a Horti Miklós nem szolgáltatta volna ki az országot. Kivitték a Hortit tetszik tudni azzal engedték haza, hogy úgy lesz, ahogy mink mondjuk, vagy pedig nem jössz haza többet! És látja ezért van Horti Spanyolországban eltemetve a családjával együtt, hazajöttek eleinte de visszamentek.

**-Magyarországon 25 hold feletti földdel a paraszt kuláknak számított, de ha egy szegényparaszt a párt útjában volt, könnyen megkaphatta a kulák minősítést.**

**1 kataszteri hold = 5755 m<sup>2</sup>. A gazdákat kötelező terménybeszolgáltatásokkal és szándékosan betarthatatlan rendeletekkel állandóan nyomorgatták (pl. anyagi vagy börtönbüntetést kaphattak)**

– Nézze elmondok magának egy olyan dolgot ami szintén egy olyan dolog nem tudnám beigazolni de igaz volt! Előjöttek ide a Tiszafüredi járásról xy kommunista vezetők mert Szentimrei emberek akik most már nem élnek de nagyon sok volt aki kiadta, hogy Bekecs Sándornál ennyi búza van és elvitték törvénytelenül. Tudja, hogy hova lett az? –Hova? –A kommunisták szét osztották maguk közt. Például emlékszem egyszer rá, hogy én adtam el 6 nagy südőt, jó pénzért, felhizlalta. Szét osztották ezt is. Semmi papír nem volt róla tetszik tudni. **-A kulákok tulajdonát, például házáat eltulajdonították, bár a rendszerváltás után lehetőségük volt rá, hogy – saját korábbi tulajdonukat – értékének megfelelő áron, készpénzért – visszavásárolják.**



**A rendőrök elrejtett termények után kutatnak egy „kulák” kamrájában, 1951. március.<sup>15</sup>**

**Miért nem hozzák nyilvánosságra a valóságot a kulákküldözésről?**

<sup>15</sup>[http://mult-kor.hu/20120629\\_ma\\_van\\_a\\_kulakuldozes\\_aldozatainak\\_emleknapja](http://mult-kor.hu/20120629_ma_van_a_kulakuldozes_aldozatainak_emleknapja)

- Figyeljen drága, tetszik tudni, hogy 1956-ban az oroszok mikor Budapestet elhagyták hol voltak? Átmentek a Kárpátokon, és ott ledekkoltak és a magyar kommunisták vissza hívták őket mert félték, hogy a nép kivégzi őket. 1945-től 1956-ig annyi sok törvénytelenséget követtek el az MSZP tagok, hogy ezért félték. Ezért visszahívták az oroszokat. Tehát nem véletlenül voltak itt. Ott voltak az oroszok túl a Kárpátokon és visszahívták őket. 1956-tól kezdve míg ki nem mentek. Mellette elmondanám, hogy 6 évig rendőri felügyelet alatt voltam. Egy pofont nem kaptam tőlük. Egyszer volt olyan, hogy 57 karácsonyán a rendőrségen töltöttem Karcagon. Akkor mondták nekem, hogy írjam le, hogy mit csináltam 1956-ban. Fogtam magam és a papír szépére felírtam, hogy büntetőjogi felelősségem mellett kijelentem, hogy én semmit nem csináltam, senkit nem szólítottam meg stb. Akkor most az egyszer volt egy kis nyomozó később idekerült Sóos Imrének volt a segédmunkása a tejiparnál. Mikor meglátott engem soha többet onnastól fogva nem jött Tiszaszentimrére. Én akkor sem szóltam hozzá. Mert én nekem higgye el Zsófia eszembe sem volt soha, hogy azért mert kommunista volt nem szóltam le. Tudja, hogy csináltam akkor? A krumplit nem vitték el, volt vagy 150 zsák krumplim és elhordtam Karcagra eladni. 1951 szeptemberben szereltem le, addig katona voltam. Ismerős voltam én ott mindig, fiatalabbik nővérem Derzsen lakott, végül az idősebbik nővéremnek pedig eladtam a krumplit Karcagon. Megvették és a árából megvettem a búzát árpát stb ami fontos volt. Ilyen volt az élet.

### **Miért alakultak ki a napszámosok?**

- Hát a napszámosok drágák voltak, azért mert ugye mondta, hogy volt egy feudális rendszer biztos hallott róla, tanult róla. Az azt jelentette, hogy az uraságoknál voltak ugye cselédek meg szegény emberek na most azok emberek akik nem szerettek cselédek lenni, azok napszámos emberek lettek. Az azt jelentette olyan volt az a napszámos dolog, hogy mit tudom én nekem volt 5 hold búza learatni valóm vagy valami a családjával learatta, megkapta a részt érte, elment a géphez megkapta a kis búzáját. 4 és fél kiló búzát fizettünk egy mázsa terményért a gépes tulajdonosnak, a munkásoknak is fél kila búzát. Ez azt jelentette, hogy 1 mázsa búzából 9 kiló ment ki naponta. Olyan lett idefigyeljen volt olyan, hogy a gép egy hétig dolgozott tetszik tudni és össze gyűjtötték, ez azt jelentette, hogy 2-3 mázsa termény mennyi járt. Hogy mondjam magának... Így meglehetett keresni a kenyeret. Például ottan ahol én lakok most Kántor László bácsi lakott a szomszédom. Tessék elhinni, hogy a bárónál aratott. 25 mázsa búzát, árpát, zabot, borsót stb. hozott haza. Meg még hozta az uraság neki a nagy szalmákat. Nem igaz volt ám az ide tessék hallgatni, hogy csak úgy elvették az embertől... Nem igaz volt ebből semmi.

**– A napszámos keményen megdolgozott akkor a kis pénzért.**

-Hát nézze keményen megdolgozott érte az biztos is! Én azt mondom, hogy igen. Becsületesen kellett dolgozni, de aki úgy dolgozott úgy is fizették ki tetszik tudni. Annak idején tetszik tudni egy átlagos napszámos fizetése aki jól dolgozott 80 fillér volt itt ebbe a faluba. Nagy pénz volt ám az! De higgye el nekem, hogy például ha kaszálni hívtuk vagy nehéz munkára hívtuk akkor 1 pengő 20-30-at is fizettünk nekik. De az már tudja milyen nagy pénz volt?

**– Mint most 10-15 ezer forint.**

-Igen! Vagy annál több! Nagyon értékes volt, annyira értékes volt ide tessék hallgatni, hogy a magyar pénz csak a Horti idejéig volt értékes. Még az osztrák-magyar monarchiába sem volt annyira értékes a magyar pénz mint a Horti idejében. Akkor tetszik tudni, hogy ugye a földeknek a termőképességét is aranykoronába állapították meg.

**- Most is abba van.**

- Igen, most is abba van csak, hogy tetszik tudni egy egész más dolog volt. Mert a Horti rendszerben tényleg annyinak állapították meg a földet amennyi valóban volt. A Tiszaszentimrei határ földek elég gyengék volt mindig is, de mindig 8 koronásak voltak! Ezt a kommunizmusban 12-13-14 aranykoronásra emelték. A 14 aranykoronáért kellett az adót fizetni, szolgáltatást stb.

### **Hogyan hatott ki a mezőgazdaságba?**

- Micsoda? A nagy üzemi gazdálkodás?

**- Igen**

- Hát ez úgy hatott ki ide figyeljen, hogy 1959 október elsejétől kezdve azt letörölték, nem volt tovább. Tehát akkor már teljesen azt mondták tetszik nem tetszik ezt a pirulát be kell venni, és be akkor kell bemenni a TSZ-be, én is akkor mentem be. 1959-től pontosan 1988-ba mentem nyugdíjba. Addig dolgoztam összesen. Más munkahelyem nem is volt. Előtte nem volt semmiféle munkahelyem. Paraszt voltam, a mezőgazdaságból éltünk. Nem csak én hanem más is a faluban.

### **Tüntetések zajlottak le?**

- Hogy lett volna! Hát tessék már elhinni nekem, hogy első sorba nem is volt divat. Gyerekkoromban hallottam abba az időbe. A Tiszaszentimrei emberek is meg mindenütt az országban olyan munkabér volt kialakítva, hogy a második világháború megkezdéséig körülbelül 1942-ben volt amikor már a 2. világháború dúlt. A pengőnek olyan értéke volt egy, hogy tulajdonképpen 80 fillér volt egy napszám utána 1 pengő 20 fillér. A kaszálásban már akkor is többet fizettünk mint 8 fillér. Tehát a munka válogatta meg a minőség.

**- De akkor soha nem volt lázadás ez ellen.**

-Nem! Egyszerűen Magyarországon a gyári munkások igen, akkor is már azok már volt szakszervezetük meg, azok hogy mondjam magának, akkor azt is tudom mondani, hogy tulajdonképpen 1918-tól kezdve kezdett a kommunizmus életre lépni Szovjet Unióban és attól kezdve igyekeztek a Szovjet hatalmak sztrájkot szervezni az egész világon, de nem csak a Szovjetek, azért már nem csak a Szovjetek... hozzá teszem, azért Németországban is volt Szovjet szervezetek stb. Azoknak is más követelésük volt meg a ruszoknak is. A németek sokkal jobb mód-  
ba éltek tulajdonképpen a 2. világháború előtt, mint most. Nézze mert az én gyerekkoromban nagyon sokan voltak kint nyáron 6 hónapra 8 hónapra Németországba dolgozni, olyan pénze-  
ket hoztak haza, hogy Magyarországon 3 év alatt nem kerestem annyit. Nyugat-Németországba is már akkor nagyon jól kerestek az emberek. Ekkor még nem volt Nyugat-Németország, Kelet-Németország hanem egységes Németország volt. Ausztria, mint tarto-  
mány külön volt. Ausztria az mindig igyekezett egységes független állam lenni. Mint hogy,  
most Nyugat-Németországhoz Ausztria ne tartozik. Egész más helyzet. Tessék mondani.

**A kommunista párt mit/ miért titkolt Ön szerint? Anyagilag, hogy éltek meg ezeket az emberek?**

Ez a legborzasztóbb volt. A kommunista párt is tulajdonképpen az Orosz megszállás előtt is csak az egy egész más kommunista párt volt, mint Sztálin. Tehát a kommunisták... hozzá teszem magának, hogy a csendőrök meg stb. Most nem azt mondom, hogy üldözték, de azért igyekeztek nyomon követni úgy, hogy esetleg a kommunista közül egyet-egyét behívtak. Nem megverték. Ezt hozzá teszem magának. Nem megverték hanem a Horti rendszerben is ezt tiltották. Mert az édesapám, meg tudja az a Gabon Mihály bácsi aki a kerítést csinálónak az apja volt mindig idejöttem és mondták nekem, hogy hej komám a kommunisták nem megbízhatók.

**- Így voltak elismerve.**



- Így van. Hozzá teszem kislányom, hogy lényegében egészen más élet volt az. Voltak cigányok de az nem így volt nyilván tartva. Nem kérdezték meg... a cigányok lovakkal kereskedtek, kubeckodtak. Úgy ahogy éltek ahogy tudtak, de nem kérdezte meg senki, hogy te miből élsz. Ott voltak lent a gödörben, elváltak ők a maga módján. Mégis hogyha nagyon jól megéneztük a cigány nép is olyan nép volt, hogy biztos, hogy sok pénze volt.

**- Még sem voltak kulákok!**

- Nem! Hát azzal nem foglalkoztak. Nem is tudott senki.

**- Nekik földjük sem volt.**

- Nem volt bizony. Nem is kérdezte meg senki, hogy miből élsz. Úgy élt ahogy tudott. Ez egy olyan dolog volt, akkor nem volt ilyen, hogy munkanélküli meg munkakerülő meg nem tudom én, hogy mi...

**- Mindenki dolgozott, ahogy tudott.**

- De a cigány nem dolgozott, mégis megélt.

- Biztos volt olyan is aki dolgozott.

- Nem mint például Béla bácsi, meg Site Lajos bácsi bárónál volt, meg a részes gépnél. Jóska bácsi tudja ki volt az. A Gizának az apja.

**- Nem ismertem én őket.**

- Na és Rendszeresen aratta a gépeket. Nem így volt ez azért ám! Bárónal arattak azért mindenütt. Azt jelentette, hogy a családjának megkereste az évi búzát, árpát mindent és akkor volt kenyere.

### **Miért terjedt el a gyerekek neve mellett a „K” betű?**

- Milyen „K”-ra gondol?

**- Kulák.**

- Ja. Mondom magának, hogy ezt senki más nem hozta fel míg az oroszok be nem jöttek. Az Oroszok találták ki. A kommunisták.

### **Az 1956-os forradalom hogyan hatott ki az emberekre?**

Őszintén mondom magának, hogy itt a faluba itt nem nagyon tudtunk arról olyan sok mindent. Itt olyan csend volt, hogy itt senkihez senki nem szólt ilyen téren. Hallgattam a híreket, a világhírű rádiót. Az volt egy olyan ellenzéki rádió, amelyik bemondta, tehát az azzal foglalkozott, hogy a kommunisták ezt hazudták azt hazudták.

**- És az emberek ki merték akkoriban mondani ezeket?**

- Ki persze. Münchenbe. Ott nem voltak a ruszkek. Szabad Európából jöttek.

### **Sztálinról beszéljen már kicsit.**

- Elmondom, hogy mit tudok róla mesélni. Amit elkövetett ő az szörnyűség volt. 6 millió emberrel nem tudta elszámolni. A 20. század elején 2 ilyen állat született a világra Sztálin és Hitler. Mindegyiknek annyi bűne volt édes kislányom, hogy azt leimádkozni nem lehet. A Sztálin idejében nekünk itt azt mondták, hízelegtek, hogy ilyen okos olyan okos, közbe aki egy szót mert szólni elvitték de azt soha többet nem látta a családját.

- Kivégezték.

- Ki bizony! Anélkül de azt sem tudták, hogy hova temették el őket. Hitler nem volt olyan kegyetlen mint Sztálin. Hogy lett volna. Hát Zsófia azért a német nép egy művelt nép volt, ezt a barbárt lehetett erre rávenni .

### **Amnesziát, hogyan szerezhettek?**

- Mondom magának, hogy ilyen nem volt. Tehát a politika Magyarországra nem úgy hatott ki. Itt ez az amneszia, gulág mind a Szovjet szüleménye. Azt elismerem már most magának, hogy tudom, de nem tudtuk mégis biztosan, azt tudom, hogy a németek is.. hogy mondjam, fogtak el és tartóztattak le kommunistákat, de nem végezték ki őket. Börtönbe tartották és 6-8 hónap múlva kiengedték. Maga a Horti rendszer is. Amikor a Horti rendszer javában működött kint laktunk kacsásba a tanyán, de már akkor tetszik tudni a Szovjet Unióba Sztálin működött és egyszer jött egy olyan ember, aki édesapámmal volt katona. Oda a kacsásba kijött. Elkezdett beszélni így meg úgy. Édesanyám meg nagyon meg haragudott mert közbe tetszik tudni az 1919-es kommunizmusba apám is belekeveredett ebbe a dologba és ezért hosszú időm keresztül minden héten jelentkezni kellett a rendőrségen. A csendőrségre bocsánat nem a rendőrségre. Jó erős asszony volt az én édesanyám. Nyakunkra jártak mindig. Azt mondta anyám neki, hogy menjen el vagy megverem, de ez már a Szovjet Unióba volt idebenn. Nézze Zsófia jöhetett onnan, azt gondolja maga, hogy a Horti rendszerben akarmi volt ilyen határőr-ség vagy valami? Nem volt!

- **Szabad volt az ország, szabad járás volt!**

- Igen, jöttek ahogy tudtak.

### **Ön rendelkezett földel?**

- Ki? Az apám, nagyapám?

- **Részben igen ők is, rendelkeztek? Hány holdnyi volt?**

- Persze, mikor mennyi. Nagyapámnak sok volt. Nem dicsekszek vele, de az én szüleim birtokos nemesek voltak. Anyám csépai volt, 400 holdnyi földje volt. Nagyapámnak meg volt vagy 80-100 holdnyi területe.

**- Nagyon sok lehetett.**

**- Ennyi lett volna az interjúvolás. Nagyon szépen köszönöm a sok információt. Van még valami hozzáfűzni valója a témához?**

- Szörnyű. Még egy nemzet nincs Európába ma sem, aki így meggyalázta a saját fajtáját, mint mi magyarok! Ezt, hogy a parasztembereket Kuláknak nevezték el. Kérem. Nagyon sokat lehetne hozzáfűzni, de tudja ez még egy kicsi részese a dolognak.

**- Igen persze ez egy nehéz korszak volt. „ Félremagyarozott és elhallgatott igazság! Egy aljas kor aljas titkai”**

**A pályázatot készítette:**

**A pályázó köre: I. 9-10. évfolyam**

**Valner Zsófia Fanni**

**Lakcím:** 5300, Karcag, Kerekes István utca 68.

**Telefonszám:** 06307163289

Email cím: valner.zsofia990602@gmail.com

**A felkészítő tanár:**

**Gyermán János Tamás**

Szentannai Sámuel Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium

5300 Karcag, Szentannai Sámuel utca 18.

**E-mail cím:** gyermanjanos@freemail.hu

**ELÉRHETŐSÉG:** 0630/4252080

### **Felhasznált szakirodalom:**

- **Bekecs Gyula az általam készített interjúja /A pályamunkám mellé CD-n mellékeltem videóformában az elkészített interjút is/**
- Botos János: *Az államosítás és a szakszervezetek*. Budapest: Népszava. 1988. [ISBN 963-322-716-X](#)
- BOLGÁR Dániel: A kulák érthető arca. Fogalomtörténeti vázlat. In: HORVÁTH Sándor (szerk.): *Mindennapok Rákosi és Kádár korában. Új utak a szocialista korszak kutatásában*. Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2008. 50–93. – Pontos hivatkozást csupán az idézetekhez rendelek
- Gyarmati György: *A Rákosi-korszak. Rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945–1956*. Rubicon, 2011
- LŐCSEI Pál: *Ki a Kulák?* Szabad Nép, 1949. január 7
- KÁVÁSI Klára: *Kulák lista*. Agóra, Budapest, 1991. 106–110
- *Magyar néprajzi lexikon V. (Szé–Zs)*. Főszerk. Ortutay Gyula. Budapest: Akadémiai. 1982. 266–268. o. [ISBN 963-05-2443-0](#) [Online elérés](#)
- Pest Megyei Levéltár XXIII. 3-c/7. 1. Személyi kimutatások. Kuláklisták. Ceglédbercel község társadalmi névjegyzéke kulákokról. 1951. december 3.
- Pukkai László: *A Hanza Szövetkezeti Áruközpont Galánta, Madách-Posonium kiadó, 1994, ISBN 80-7089-225-0*
- RÉVAI József: *Marxizmus és népiesség*. In: Uő: *Marxizmus, népiesség, magyarság*. Szikra, Budapest, 1948. 213–336
- Száray Miklós-Kaposi József *Történelem IV.* (Nemzeti Tankönyvkiadó 2006)
- [http://mult-kor.hu/20120629\\_ma\\_van\\_a\\_kulakuldozes\\_aldozatainak\\_emleknapja](http://mult-kor.hu/20120629_ma_van_a_kulakuldozes_aldozatainak_emleknapja)
- [http://www.3szek.ro/load/cikk/84731/kollektivizalas\\_haromszeken\\_marton\\_laszlo](http://www.3szek.ro/load/cikk/84731/kollektivizalas_haromszeken_marton_laszlo)
- [https://www.google.hu/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=0ahUKewjnjdCY\\_5fLAhXLDZoKHbwZDK0QjxwIAw&url=http%3A%2F%2Fmult-kor.hu%2Fmeg-a-gyerekek-neve-melle-is-egy-nagy-k-kerult---a-kulakuldozes-aldozatainak-emleknapja-20150629&bvm=bv.115339255,d.bGs&psig=AFQjCNELNB1ottBBwGUhBrLm6yPkqpCHIg&ust=1456664186666946](https://www.google.hu/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=0ahUKewjnjdCY_5fLAhXLDZoKHbwZDK0QjxwIAw&url=http%3A%2F%2Fmult-kor.hu%2Fmeg-a-gyerekek-neve-melle-is-egy-nagy-k-kerult---a-kulakuldozes-aldozatainak-emleknapja-20150629&bvm=bv.115339255,d.bGs&psig=AFQjCNELNB1ottBBwGUhBrLm6yPkqpCHIg&ust=1456664186666946)
- <http://epa.oszk.hu/00900/00995/00026/pdf/bolgard11-2.pdf>



- [https://www.google.hu/search?q=kul%C3%A1k%C3%BCld%C3%B6z%C3%A9s&espv=2&biw=1366&bih=643&site=webhp&source=lnms&tbm=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj00smC9JnLAhV1AZoKHc1-Cv4Q\\_AUIBigB](https://www.google.hu/search?q=kul%C3%A1k%C3%BCld%C3%B6z%C3%A9s&espv=2&biw=1366&bih=643&site=webhp&source=lnms&tbm=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj00smC9JnLAhV1AZoKHc1-Cv4Q_AUIBigB)
- [https://www.google.hu/search?q=kul%C3%A1k%C3%BCld%C3%B6z%C3%A9s&espv=2&biw=1366&bih=643&site=webhp&source=lnms&tbm=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj00smC9JnLAhV1AZoKHc1-Cv4Q\\_AUIBigB#tbm=isch&q=t%C3%A9szes%C3%ADt%C3%A9s](https://www.google.hu/search?q=kul%C3%A1k%C3%BCld%C3%B6z%C3%A9s&espv=2&biw=1366&bih=643&site=webhp&source=lnms&tbm=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj00smC9JnLAhV1AZoKHc1-Cv4Q_AUIBigB#tbm=isch&q=t%C3%A9szes%C3%ADt%C3%A9s)
- [https://www.google.hu/search?q=kul%C3%A1k%C3%BCld%C3%B6z%C3%A9s&espv=2&biw=1366&bih=643&site=webhp&source=lnms&tbm=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj00smC9JnLAhV1AZoKHc1-Cv4Q\\_AUIBigB#tbm=isch&q=kollektíviz%C3%A1l%C3%A1s](https://www.google.hu/search?q=kul%C3%A1k%C3%BCld%C3%B6z%C3%A9s&espv=2&biw=1366&bih=643&site=webhp&source=lnms&tbm=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwj00smC9JnLAhV1AZoKHc1-Cv4Q_AUIBigB#tbm=isch&q=kollektíviz%C3%A1l%C3%A1s)